

Nr 84.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till barnavdelningar vid lasarett m. m.; given Stockholms slott den 22 februari 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 februari 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, QUENSEL, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, fråga om *anslag till barnavdelningar vid lasarett m. m.* och anför därvid följande.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t på min hemställan under femte huvudtiteln, punkterna 143 och 144, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1946/47 beräkna

dels till Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m. ett reservationsanslag av 300 000 kronor,

dels ock till Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m. ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

Jag omnämnde därvid, att medicinalstyrelsen i skrivelse den 29 november 1945 framlagt förslag om viss ändring av hithörande statsbidragsgrunder. Sedan remissbehandlingen av berörda förslag numera avslutats, får jag anmäla ärendet för slutlig prövning.

Gällande bestämmelser.

Gällande statsbidragsgrunder återfinnas i två kungörelser av den 20 juli 1939, den ena (nr 537; ändrad 271/1942) avseende byggnadsbidrag och den andra (nr 538; ändrad 385/1940 och 272/1942) avseende driftbidrag.

Byggnadsbidrag utgår till landsting eller stad utanför landsting för uppförande eller inrättande av medicinska barnavdelningar vid eller i anslutning till lasarett eller därmed jämställd sjukvårdsinrättning. Bidraget utgår som regel med högst hälften av byggnadskostnaderna, dock högst 2 500 kronor för plats, som avdelningen med normal beläggning beräknas inrymma. Då kvoten av antalet barn under femton år i visst sjukvårdsområde samt folkmängden i området enligt senast tillgängliga officiella siffror överstiger motsvarande kvot för hela riket, må, därest med hänsyn till sjukvårdsområdets skatteunderlag, skattebörda eller andra särskilda omständigheter så prövas skäligt, förhöjt statsbidrag kunna utgå. Denna förhöjning må, där den för sjukvårdsområdet uträknade kvoten med högst 30 % överstiger motsvarande kvot för hela riket, utgå med högst 500 kronor för vårdplats samt eljest med högst 1 000 kronor för vårdplats, dock att statsbidraget i intet fall må överstiga verkliga kostnaden för platsernas inrättande, däri ej inräknade utgifter för anskaffande av tomt och inventarier. Statsbidrag må sammanlagt utgå för högst 2 vårdplatser på varje tal av 10 000 av sjukvårdsområdets invånare.

Driftbidrag utgår till landsting eller stad, som ej deltagar i landsting, för samma avdelningar, som kunna komma i åtnjutande av byggnadsbidrag, samt dessutom till landsting, kommun, kommunalförbund, förening eller stiftelse för driften av medicinsk avdelning vid redan befintligt fristående barnsjukhus. Bidrag utgår allenast för avdelning, som förestås av läkare med behörighet till lasarettsläkarbefattning vid medicinsk barnavdelning och där vårdavgift å allmän sal eller därmed likställt rum icke uttages med högre belopp för dag och barn än 1 krona 50 öre. Där avdelningen i första hand är avsedd för barn, tillhörande visst landstingsområde eller viss eller vissa kommuner, må dock hinder för statsbidrags åtnjutande ej föranledas av den omständigheten, att vårdavgift för barn från annan ort uttages med högre belopp. Bidraget utgår med 2 kronor för dag och barn under 15 år, som vårdas å allmän sal eller därmed likställt rum, dock att för barn, som tillhöra Stockholms stad och intagits för vård å motsvarande platser å den vid Norrstulls sjukhus i Stockholm anordnade pediatrika kliniken, bidraget utgår med 1 krona för dag. Under enahanda betingelser, som gälla beträffande förhöjt byggnadsbidrag, må Kungl. Maj:t bevilja förhöjt driftbidrag med respektive 25 och 50 öre för dag och vårdat barn. Statsbidrag må icke samtidigt utgå för flera vårdplatser än 2 på varje tal av 10 000 av sjukvårdsområdets invånare, dock att, där avdelning regelmässigt mottager barn från annat sjuk-

vårdsområde än det, inom vilket avdelningen är belägen, statsbidrag må utgå för det ytterligare antal vårdplatser, som Kungl. Maj:t på därom gjord framställning kan finna skäl medgiva.

Utan hinder av att det nyss omnämnda villkoret i fråga om läkarbehörighet icke är uppfyllt må under en tid av högst 10 år från kungörelsens ikraftträdande den 1 januari 1940 bidrag utgå för sådana vårdplatser för barn, vilka anordnats å eller i anslutning till medicinsk avdelning vid lasarett eller därmed jämställd sjukvårdsinrättning och stå under tillsyn och ledning av lasarettsläkaren vid avdelningen.

Medicinalstyrelsens förslag.

I sin förenämnda skrivelse den 29 november 1945 har *medicinalstyrelsen* framlagt förslag om sådan ändring av förenämnda bidragsgrunder, att såväl byggnads- som driftbidraget skulle utgå för högst en vårdplats på varje tal av 2 500 av ett sjukvårdsområdes invånare. Rörande tillkomsten av den nu gällande kvotbegränsningen — bidrag utgår för högst 2 vårdplatser på varje tal av 10 000 av sjukvårdsområdes invånare — erinrar styrelsen inledningsvis om följande.

I skrivelse till befolkningskommissionen den 30 oktober 1935 rörande den medicinska barnsjukvårdens utbyggnad m. m. förordade styrelsen, att statsbidrag skulle utgå för två vårdplatser på varje tal av 10 000 av vederbörande landstingsområdes eller stads, som ej deltagar i landsting, invånare. Samtidigt framhöll dock styrelsen, att ett närmare angivande av antalet erforderliga vårdplatser för barnsjukdomar vore förenat med betydande svårigheter. Detta styrelsens förslag blev också föremål för kritik i ett flertal av de däröver avgivna yttrandena. Därvid uttalades att det verkliga vårdplatsbehovet vore större och att en dylik begränsning av statsbidraget därför innebure en fara för att ett faktiskt föreliggande vårdbehov ej bleve tillgodosett. Ej heller föreläge någon anledning att av statsfinansiella skäl begränsa antalet statsbidragsberättigade vårdplatser, enär det knappast kunde antagas, att sjukvårdsområdena, som själva skulle bidra till en betydande del av kostnaden för ifrågavarande vård, skulle anordna flera vårdplatser än verkliga behovet krävde.

I propositionen i ämnet den 10 februari 1939 (nr 84) uttalade föredragande departementschefen, att han ej vore övertygad om att kvoten 2:10 000 gäve ett fullt tillfredsställande uttryck för vårdplatsbehovet inom landet. Någon närmare utredning på denna punkt föreläge icke och torde för övrigt ej kunna förebringas. Sannolikt torde emellertid för åtskillig tid framåt kvoten ifråga te sig som ett svåruppnåeligt mål för de barnrikaste och ekonomiskt fattigaste länen, samtidigt som den för övriga län torde lämna tillräckligt utrymme för en första utbyggnad av barnsjukhusvården. Medicinalstyrelsens förslag i denna del biträdades därför såsom avseende en första utbyggnadsetapp, i avbidan på att ytterligare erfarenhet vunnes om platsbehovet. Hinder borde dock icke föreligga för Kungl. Maj:t att bevilja driftbidrag till vårdplatser, som överstege den bestämda kvoten, i den mån dessa vore belagda med patienter från främmande sjukvårdsområde. Riksdagen godkände de i förenämnda proposition förordade statsbidragsgrunderna.

I skrivelse till 1941 års befolkningsutredning den 16 september 1942 — fortsätter medicinalstyrelsen — avgav styrelsen förslag till åtgärder för ytterligare befrämjande av förlossningsvården och barnavården. Styrelsens för-

slag angående barnavården innebar bland annat, att föreskriften om statsbidragets begränsning till högst två vårdplatser på varje tal av 10 000 av sjukvårdsområdes invånare — vilken spärr avsetts som en första utbyggnadsetapp — borde hävas i fråga om både byggnads- och driftbidragen.

Medicinalstyrelsen erinrar därefter, att styrelsen i samband med anslagsäskanden till barnsjukvården för budgetåret 1946/47 framhållit, att en av styrelsen uppgjord sammanställning över de ansökningar om byggnadsbidrag till medicinska barnavdelningar vid lasarett, som kunde förväntas bli ingivna före den 1 juli 1947, utvisade, att inom fyra landstingsområden — nämligen Östergötlands, Älvsborgs, Örebro och Kopparbergs — så stort antal vårdplatser å dylika avdelningar vore avsett att inrättas, att detta antal skulle komma att överstiga två på varje tal av 10 000 av sjukvårdsområdets invånare. Vidare hade städerna Stockholm och Norrköping, där ifrågasvarande kvot redan avsevärt överskridits och där antalet dylika vårdplatser för det dåvarande uppginge till 266 respektive 33, förklarat sig hava för avsikt att ytterligare utbygga ifrågasvarande vårdgren, nämligen Stockholm med 179 och Norrköping med 8 vårdplatser.

Medicinalstyrelsen hade vidare i nyssnämnda sammanhang framhållit, att en följd av kungörelsen den 22 juni 1945 (nr 489) angående statsbidrag till psykisk barn- och ungdomsvård, vilken trätt i kraft den 1 juli 1945, torde bliva, att de medicinska barnavdelningarna i större utsträckning än hittills komme att användas för vård av barn, som lede av psykiska rubbningar.

Den av styrelsen slutligt företagna omprövningen av ifrågasvarande spörsmål hade — fortsätter styrelsen — bibragt styrelsen den uppfattningen, att kvotbestämmelsen tills vidare borde bibehållas i avvaktan på den fortsatta utvecklingen på området men att en ändring av densamma borde komma till stånd i sådan riktning, att såväl byggnads- som driftbidragen till barnsjukvården kunde utgå för ett större antal vårdplatser än 2 på varje tal av 10 000 av sjukvårdsområdes invånare. Styrelsen hade därför ansett sig böra förorda, att sådan ändring vidtoges av bestämmelserna i såväl byggnads- som driftbidragskungörelserna, att statsbidrag finge utgå för högst en vårdplats på varje tal av 2 500 av sjukvårdsområdes invånare, ävensom att, om ett proportionsvis stort antal barn under 15 år funnes inom ett sjukvårdsområde eller annan omständighet av betydelse därför föreläge, byggnads- och driftbidrag kunde utgå för det ytterligare antal vårdplatser, som Kungl. Maj:t prövade skäligt. Vidtoges dylik ändring, skulle med stöd av den nya kvotbestämmelsen driftbidrag kunna utgå för samtliga redan befintliga eller — enligt under hösten 1945 lämnade uppgifter — tillämnade vårdplatser med undantag av följande antal dylika platser, nämligen 135 i Stockholm, 6 i Göteborg, 7 i Norrköping samt 22 i Hälsingborg. Därför skulle byggnadsbidrag kunna utgå för samtliga sålunda tillämnade vårdplatser med undantag av nyssnämnda 135 platser i Stockholm och 7 i Norrköping.

I anslutning härtill framhåller styrelsen, att i befolkningsutredningens betänkande om förlossningsvården (SOU 1945: 50) föreslagits, att under vissa förutsättningar statsbidrag skulle utgå för transport av ofullgångna barn till

medicinska barnavdelningar vid lasarett samt att, om detta förslag vunnne bifall, den av styrelsen nu föreslagna spärren kunde komma att bliva allt för snäv.

Yttranden över medicinalstyrelsens förslag.

Över medicinalstyrelsens förslag ha statskontoret samt svenska landstingsförbundet och svenska stadsförbundet avgivit yttranden.

Statskontoret avstyrker förslaget och anför till stöd därför bland annat följande.

Då frågan om i vilken utsträckning statsbidrag skäligen borde utgå den 10 februari 1939 anmäldes i statsrådet framhöll föredragande departementschefen, att kvoten ifråga sannolikt »för åtskillig tid framåt» skulle »te sig som ett svåruppnåeligt mål för våra barnrikaste och ekonomiskt fattigaste län, samtidigt som den för övriga län torde lämna tillräckligt utrymme för en första utbyggnad av barnsjukvården» (prop. 84/1939, s. 25). Hittills hade kvoten överskridits endast av ett fåtal bidragstagare. Icke något av de norrländska länen, där ett ökat platsantal ur skilda synpunkter ansetts önskvärt, hade ännu uppnått ifrågavarande platsantal. Vederbörande departementschefs förut angivna förmodanden hade sålunda visat sig riktiga. Redan med hänsyn till angivna förhållanden förefölle det statskontoret, som om tiden ännu icke vore inne för medgivande av statsbidrag i ökad utsträckning till barnavdelningar vid lasarett.

Svenska landstingsförbundet erinrar inledningsvis, att 1941 års reumatikervårdssakkunniga i sitt år 1945 avgivna betänkande med utredning om reumatikervårdens utbyggande m. m. föreslagit, att den nu gällande kvotbegränsningen av statsbidragen till medicinska barnavdelningar måtte helt slopas. I ett den 15 december 1945 avgivet yttrande över sagda betänkande hade förbundsstyrelsen tillstyrkt detta förslag. Förbundet fortsätter.

Även medicinalstyrelsen hade tidigare varit av den uppfattningen, att ifrågavarande kvotbegränsning lämpligen borde slopas men hade nu nöjt sig med att föreslå en uppmjukning, innebärande att statsbidrag skulle kunna utgå för dubbelt så många barnplatser som tidigare. Något egentligt skäl för denna ändrade inställning anfördes icke av ämbetsverket. Även om med den av medicinalstyrelsen föreslagna uppmjukningen statsbidrag syntes kunna utgå för landstingens samtliga förefintliga eller nu planerade barnplatser, ansåge dock förbundet att sagda begränsning borde helt slopas. När staten genom bidrag gått in för att stödja en viss sjukvårdsgren, syntes det enligt förbundets mening riktigast, att detta stöd finge omfatta samtliga behövliga vårdplatser. Någon risk för att huvudmännen skulle anskaffa flera vårdplatser för barn än som vore av behovet påkallat förefunnes nämligen ej.

Under återopande av vad sålunda anförts har förbundet hemställt om slopande av den nu gällande kvotbegränsningen i fråga om statsbidragen till barnavdelningar.

Svenska stadsförbundet återopar ett av förbundets sjukvårdsdelegation i ärendet avgivet yttrande, vari yrkas, att bestämmelser om kvotbestämda statsbidrag måtte utgå ur ifrågavarande statsbidragskungörelser. Till stöd härför anför delegationen bland annat följande.

Skulle en kvotregel överhuvudtaget ha en funktion att fylla såsom spärr mot att huvudmännen — mot all förmodan — skulle anordna flera vårdplatser

för barn än som svarade mot det verkliga behovet, borde kvotregeln på något sätt anknyta till platsbehovet. De bidragsgilla platserna borde sålunda sättas i relation såväl till platsbehov som till folkmängd. I Stockholm gjorda undersökningar hade givit till resultat, att behovet av barnplatser därstädes utgjorde ungefär 0,45 % av antalet barn under 15 år. För år 1942, det sista året med fullständiga siffror, skulle Stockholms stad enligt denna norm ha behövt 404 platser. Staden förfogade över 266 vårdplatser men planerade en utbyggnad för 179 barn. Enligt gällande statsbidragskungörelser vore blott 122 platser bidragsberättigade. Antalet skulle höjas till det dubbla enligt medicinalstyrelsens förslag. Men även vid denna justering skulle kvoten vara alltför knappt tilltagen och på intet sätt täcka det verkliga vårdbehovet.

Av medicinalstyrelsens utredning framginge, att förutom de större städerna utanför landsting blott ett fåtal landstingsområden låge över den nuvarande kvoten. Sjukvårdsdelegationen ville emellertid icke acceptera detta som ett kriterium på att en ytterligare utbyggnad av barnsjukvården ej vore erforderlig. Blott den slutsatsen kunde därav dragas, att vårdbehovet och platstillgången de facto uppvisade betydande variationer.

Medelsbehovet för budgetåret 1946/47.

I skrivelser den 31 augusti och den 22 oktober 1945 har *medicinalstyrelsen* avgivit förslag rörande beräkningen för nästa budgetår av anslaget till bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m., vilket anslag för innevarande budgetår är upptaget till 300 000 kronor.

Styrelsen har därvid upplyst, att ett belopp av 493 883 kronor vore disponibelt för tillgodoseende av andra ansökningar för ifrågavarande ändamål än sådana, som redan beviljats. Hos styrelsen inneläge en ansökning om statsbidrag med 150 000 kronor. Enligt vad styrelsen genom förfrågningar hos landstingens förvaltningsutskott och de städer, som ej deltaga i landsting, inhämtat kunde i anledning av framställningar om statsbidrag, vilka enligt av 1945 års landsting eller av stadsfullmäktige fattade beslut vore att förvänta före den 1 juli 1947, statsbidrag enligt gällande grunder komma att utgå med ett sammanlagt belopp av 794 000 kronor. I enlighet härmed uppskattade styrelsen vid oförändrade statsbidragsgrunder medelsbehovet för nästa budgetår till (150 000 + 794 000 — 493 883) 450 117 kronor eller i avrundat tal 450 000 kronor.

Sedermera har styrelsen i sin skrivelse den 29 november 1945 med framläggande av förslaget till ändring av nu gällande bidragsgrunder för byggnads- och driftbidragen till barnsjukvården angivit, att ett bifall till styrelsens förslag skulle beträffande byggnadsbidragsanslaget medföra en kostnadsökning av 257 500 kronor. Därvid hade dock styrelsen bortsett från möjligheten, att en ändring av bestämmelserna i föreslagen riktning kunde komma att medföra, att antalet vårdplatser å några av de tillämnade nya avdelningarna kunde bli högre än vad som föreslagits. Styrelsen framhåller i detta sammanhang att, därest den ifrågasatta ändringen för byggnadsbidragskungörelsens del komme att beslutas, det vore angeläget, att detta beslut trädde i kraft snarast möjligt eller ock erhöle retroaktiv verkan; i annat fall skulle nämligen en viss och ingalunda önskvärd stagnation av dylika byggnadsföretag kunna befaras uppkomma.

Då styrelsen tidigare beräknat medelsbehovet till 450 000 kronor, skulle sålunda anslaget böra uppskattas till $(450\ 000 + 257\ 500)$ 707 500 kronor. Emellertid torde ett uppskov till nästkommande budgetår med fattande av beslut i något statsbidragsärende enligt styrelsens mening icke medföra någon större olägenhet, varför styrelsen funnit ett anslag av i runt tal 650 000 kronor böra vara för ändamålet tillfyllest under nästa budgetår.

I sin skrivelse den 31 augusti 1945 har medicinalstyrelsen även framlagt förslag rörande medelsbehovet för bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m. under nästa budgetår, för vilket ändamål för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 400 000 kronor. Styrelsen har därvid upplyst, att enligt av styrelsen dittills fattade beslut statsbidrag till driften av hithörande avdelningar kunde beräknas utgå för 670 vårdplatser under år 1946, motsvarande ett sammanlagt statsbidragsbelopp av 443 355 kronor. Vidare har styrelsen räknat med att driftbidrag kunde komma att utgå dels under hela nästa budgetår för 57 vårdplatser vid två avdelningar, till vilkas inrättande statsbidrag beviljats men som ännu icke tillerkänts driftbidrag, samt 46 vårdplatser vid två avdelningar, beträffande vilka ansökningar om driftbidrag ingivits till styrelsen, dels ock under halva nästa budgetår för 50 vårdplatser vid en avdelning, beträffande vilken ansökan om byggnadsbidrag föreläge men ej slutligt prövats. Kostnaden för dessa avdelningar har upptagits till respektive 37 620, 32 175 och 18 560 kronor. Slutligen har styrelsen räknat med ett belopp av 2 640 kronor för ytterligare 4 vårdplatser till följd av inträffad ökning av invånarantalet i Stockholms stad.

I enlighet härmed har styrelsen under förutsättning av oförändrade statsbidragsgrunder uppskattat det totala anslagsbehovet för nästa budgetår till $(443\ 355 + 37\ 620 + 32\ 175 + 18\ 560 + 2\ 640)$ 534 350 kronor, vilket belopp styrelsen ansett kunna avrundas till 500 000 kronor.

Därest styrelsens förenämnda förslag till ändring av bidragsgrunderna bifölles, räknat från och med den 1 juli 1946, föranledes enligt av styrelsen i skrivelsen den 29 november 1945 gjord beräkning ett behov av statsbidrag till ytterligare 185 vårdplatser för senare halvåret 1946, motsvarande ett belopp av $(185 \times 2 \times 165)$ 61 050 kronor. Styrelsen har emellertid icke ansett det vara nödvändigt att med anledning härav föreslå någon ökning av det för ändamålet tidigare äskade anslagsbeloppet å 500 000 kronor för nästa budgetår.

Departementschefen.

Statsbidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid eller i anslutning till lasarett må för närvarande sammanlagt utgå för högst två vårdplatser på varje 10 000-tal av sjukvårdsområdes invånare. I fråga om statsbidrag till driften av dylika barnavdelningar finnes en liknande kvotföreskrift. Där barnavdelning regelmässigt mottager barn från annat sjukvårdsområde än det inom vilket den är belägen, må dock driftbidrag utgå för det ytterligare antal vårdplatser, som Kungl. Maj:t på därom gjord framställning kan finna skäl medgiva.

Dessa statsbidragsbestämmelser, vilka tillkommo genom beslut vid 1939 års lagtima riksdag, vilade på en av medicinalstyrelsen vid nämnda tidpunkt gjord uppskattning av vårdplatsbehovet på medicinska barnavdelningar. Redan vid förslaget framläggande för riksdagen uttalade föredragande departementschefen tvivel om att kvotbegränsningen gäve ett fullt tillfredsställande uttryck för vårdplatsbehovet inom landet. Enligt hans mening innebure förslaget en första utbyggnadsetapp i avbidan på att ytterligare erfarenhet vunnits om platsbehovet. Från medicinalstyrelsen föreligger nu förslag om en sådan uppmjukning av ifrågasatt spär, att statsbidraget för såväl uppförande som drift av barnavdelningar skall kunna utgå för en plats på 2 500 invånare, d. v. s. för dubbelt så många platser som för närvarande. Vidare ha 1941 års reumatikervårdssakkunniga i sitt i fjol avgivna betänkande om reumatikervårdens utbyggnad föreslagit, att kvotbegränsningen helt slopas. En ändring i sistnämnda riktning har tidigare ifrågasatts av medicinalstyrelsen, som dock numera funnit sig icke böra förordna en dylik åtgärd, innan ytterligare erfarenheter inhämtats.

Jag delar medicinalstyrelsens och nämnda sakkunnigas uppfattning, att den nuvarande relativt snäva kvotbegränsningen icke längre bör bibehållas. Redan den under tiden efter de nuvarande bidragsreglernas tillkomst starkt stegrade nativiteten giver vid handen, att behovet av vårdplatser väsentligt ökat. Såsom medicinalstyrelsen framhållit lärer vidare tillämpningen av bestämmelserna om statsbidrag till psykisk barn- och ungdomsvård komma att medföra, att de medicinska barnavdelningarna i större utsträckning än som för närvarande är fallet komma att anlitas för vård av barn, som lida av psykiska rubbningar. Även en mera intensifierad vård av för tidigt födda barn — befolkningsutredningen har framlagt förslag därom, vilket mött allmänt gillande i remissyttrandena över förslaget — kräver utrymmen på barnavdelningarna. Såsom framgår av den i det föregående lämnade redogörelsen är läget i fyra landstingsområden redan sådant, att behov av en omedelbar utbyggnad av barnavdelningar utöver den fastställda kvoten föreligger.

För egen del anser jag i likhet med medicinalstyrelsen försiktigheten bjuda att man icke nu helt släpper kvotregeln. För en avbidande hållning talar även den omständigheten, att i flertalet landstingsområden, däribland samtliga i Norrland, en större eller mindre marginal finnes, innan de nu gällande kvotalen uppnås.

På grund av vad sålunda anförts är jag beredd att förordna en sådan ändring i bestämmelserna om byggnads- och driftbidrag, att statsbidrag må utgå för högst en vårdplats på varje tal av 2 500 av sjukvårdsområdes invånare. Av medicinalstyrelsen i övrigt ifrågasatt ändring av grunderna för dessa statsbidrag torde icke för närvarande böra vidtagas.

De nya statsbidragsgrunderna torde böra vinna tillämpning från och med den 1 juli 1946. Det synes dock böra föreskrivas, att landsting eller stad utanför landsting må för byggnads- eller ändringsarbeten, som påbörjats före nämnda dag men efter 1945 års utgång, erhålla bidrag enligt de nya grunderna.

Såsom förut nämnts har medicinalstyrelsen under förutsättning av bifall till sitt förevarande förslag uppskattat anslagsbehovet för bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m. för nästa budgetår till i runt tal 650 000 kronor. Mot denna uppskattning synes i och för sig intet vara att erinra. Man torde emellertid få räkna med att ännu rådande brist på byggnadsmateriel och andra omständigheter kan komma att medföra, att vissa av de planerade byggnadsföretagen icke komma till utförande under nästa budgetår. Jag anser mig därför kunna förorda, att anslaget för nästa budgetår begränsas till ett belopp av 300 000 kronor. Det är min avsikt att vid sidan härav äska medel för hithörande ändamål å allmän beredskapsstat för nästa budgetår.

Anslagsbehovet för bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m. har av medicinalstyrelsen — under nyss angiven förutsättning — för nästa budgetår ansetts kunna beräknas till i runt tal 500 000 kronor. Denna uppskattning, som i förhållande till innevarande budgetårs anslag innebär en höjning med 100 000 kronor, synes mig kunna godtagas.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna de ändrade grunder för statsbidrag till ifrågasvarande barnavdelningar, som av mig i det föregående förordats, att tillämpas från och med den 1 juli 1946;

dels ock å driftbudgeten under femte huvudtiteln för budgetåret 1946/47 anvisa

a) till <i>Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m.</i> ett <i>reservationsanslag</i> av	kronor 300 000;
b) till <i>Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.</i> ett <i>förslagsanslag</i> av	» 500 000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Hedfors.